

РЕШЕНИЕ

№ 14391

гр. София, 15.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 3 състав, в
публично заседание на 29.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Атанас Николов

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **9141** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 13, ал. 6 от Закона за социално подпомагане (ЗСП), вр. чл. 16 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП), вр. чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на М. Е. Й. с ЕГН [ЕГН] срещу Заповед №ЗСП/Д-С-ЛЦ/1189/16.01.2025 г., на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" Л., потвърдена с Решение на Директора на РДСП С. град № 22-РД06-0060/18.06.2025 г. С посочената заповед, на жалбоподателя е отказано отпускането на еднократна помощ при инцидентни нужди по чл. 16 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП). В жалбата не са изложени конкретни доводи за незаконосъобразност на оспорения акт. Жалбоподателката не споделя изводите на административния орган, въз основа на които е отказано отпускането на еднократна помощ при инцидентни нужди по чл. 16 от ППЗСП. Иска се отмяна както на решението, така и на първоначално издадената заповед.

В съдебно заседание жалбоподателката, редовно призован, се явява лично и пледира за уважаване на жалбата, съответно за отмяна на решението.

Ответната страна - директора на дирекция "Социално подпомагане" - Л., редовно уведомен, се представлява от юрисконсулт Л., който оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

От фактическа страна.

Производството е образувано с подаване на заявление-декларация №ЗСП/Д-С-ЛЦ/1189/16.01.2025 г. от страна на заявителя е поискано предоставяне на еднократна помощ при инцидентни нужди за 12. 2024г.

След като е извършил социална анкета и не е констатирана необходимост от отпускане на средства за издаване на лична карта е постановен отказ чрез издаване на Заповед №ЗСП/Д-С-ЛЦ/1189/16.01.2025 г. . Мотивите на отказа са, че заявителката има постоянен доход от пенсия, както и че не са доказани инцидентни нужди.

Процесната заповед е оспорена, като с Решение на Директора на РДСП С. [населено място] на Директора на РДСП С. град № 22-РД06-0060/18.06.2025 г. е потвърдена.

От правна страна.

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежна страна, имаща право и интерес от обжалването. Разгледана по същество същата се явява основателна поради следните съображения:

Оспорената Заповед и потвърдителното решение са издадени от материално и териториално компетентен административен орган - директора на Дирекция "Социално подпомагане" – Л., респективно от Директора на регионална дирекция за социално подпомагане С. град, при упражняване на законово регламентирания му правомощия по чл. 13, ал. 2 ЗСП и чл. 28, ал. 1 във вр. с чл. 16 ППЗСП.

В хода на административното производство не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да са довели до нарушаване правото на защита на жалбоподателя. Обжалваният административен акт е постановен в изискуемата от закона форма и при спазване на нормативно установените изисквания по чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК за неговото съдържание. Посочено е както правното основание за упражненото административно правомощие, така и релевантното обстоятелство за постановения отказ за отпускане на еднократна социална помощ по чл. 16а от ППЗСП - заявителката има постоянен доход от пенсия към датата на издаване на документа за самоличност . В случая фактическите обстоятелства, въз основа на които административният орган е приел, че не е налице нормативно регламентираната материалноправна предпоставка за отпускане на еднократна социална помощ по чл. 16 ППЗСП на заявителя, се съдържат не само в оспорената заповед, но подробни такива са изложени и в решението на горестоящия административен орган. Заявлението-декларация, подадено от Й. е било разгледано при спазване на относимите изисквания на чл. 26 и чл. 27 ППЗСП, като е извършено провеждане на социална анкета. Изготвен е социален доклад /л.46/ с предложение да бъде отказано отпускането на помощта.

С оглед на което съдът приема, че е изпълнено законово установеното изискване по чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК във вр. с чл. 13, ал. 3 ЗСП за постановяване на мотивиран административен акт. Заповедта е обжалвана по предвидения в ЗСП задължителен административен ред пред директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С. град, с оглед на което е спазена и разпоредбата на чл. 13, ал. 5 ЗСП.

Процесната заповед и потвърдителното решение са издадени в противоречие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

Разпоредбата на чл. 11, ал. 1 ЗСП предвижда, че социалните помощи са средства в пари и/или в натура, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства. Съгласно

чл. 12, ал. 1 и 2 ЗСП социалните помощи са три вида - месечни, целеви и еднократни, и се отпускат след преценка на доходите на лицето или семейството, имущественото състояние, семейното положение, здравословното състояние, трудовата заетост, включването на децата в системата на предучилищното и училищното образование в случаите, когато същите подлежат на задължително предучилищно или училищно образование, възрастта и други констатирани обстоятелства. Разпоредбата на чл. 12, ал. 4 ЗСП предвижда, че условията и редът за отпускането, изплащането, изменянето, спирането, възобновяването и прекратяването на социалните помощи се уреждат с ППЗСП с изключение на целевите помощи за отопление, които се уреждат с наредба на министъра на труда и социалната политика.

В чл. 16, ал. 1 ППЗСП е предвидена възможност за отпускане на еднократна помощ веднъж годишно за задоволяване на инцидентно възникнали здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности на заявителя. Съдържанието на разпоредбата установява, че помощта се отпуска за задоволяване на потребности, които са възникнали неочаквано, внезапно, инцидентно - в резултат на непредвидими обстоятелства и в отклонение от обичайния начин на живот на лицето, излизащи извън рамките на обичайните му разходи. Тази социална помощ е само правна възможност, като предпоставките за нейното упражняване следва да се установят от заявителя по преписката.

При преценката на правото на социална помощ се спазва правилото на чл. 2, ал. 3 Закона за социално подпомагане, съгласно което в кръга на лицата с право на социално подпомагане се включват тези граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини, не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица, да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности.

Разпоредбата на чл. 11, ал. 2 ЗСП предвижда, че социални помощи се получават от лица, след като са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и за издръжка от лицата по чл. 140 от Семейния кодекс.

Законът за социално подпомагане има за цел подпомагане на гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности, укрепване и развитие на обществената солидарност в трудни житейски ситуации (чл. 1, ал. 2 ЗСП).

От съвместния прочит на чл. 2, ал. 3 ЗСП и чл. 16, ал. 1 ППЗСП се налагат следните изводи: 1. За да е налице право на еднократна социална помощ, е необходимо да са възникнали инцидентно здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности; 2. Субекти на това право могат да бъдат само тези български граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини не могат да осигурят задоволяването на тези потребности сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица. В този смисъл е и Решение № 6114 от 26.05.2008 г. по адм. д. № 1939/2008 г. на ВАС, VI о.

Не се спори между страните, а и от събраните по делото писмени доказателства - Епикризи от УМБАЛ – „София мед“ ЕАД, съдържаща данни че същата е била в болничен престой за периода 18.04.2024г. – 23.04.2024г., като се установява, че е била диагностицирана с реактивен артрит, ентезопатия на гръбначен стълб, поради което са ѝ предписани съответните лекарствени средства. Отделно от това и във връзка пак със същото заболяване са ѝ предписани и ортопедични обувки. Следователно се установява, че Й. през 2024г. получила симптоми, сочещи на влошаване на състоянието ѝ което е наложило хоспитализация и прием на лекарства и лекарствени средства, както и помощни технически средства. Това заболяване, което макар и невъзникнало в ясно

определим момент, при липса на адекватно лечение би довело до значително влошаване на здравословното ѝ състояние, което и без това видно от Решение № 92359/117 от 20.11.2024г. е с 100 процента намалена работоспособност, поради което независимо от обстоятелството, че не е спешно състояние, е такова което безусловно се нуждае от медицинска намеса под формата на болнично и извънболнично лечение. Буквалното значение на думата „инцидент, инцидентно“ /както е използвано в правилника/ е непредвидена, нежелана и обикновено неприятна случка, която нарушава нормалния ход на нещата, произшествие, а думата „хроничен“ означава постоянно и продължително състояние, болест или медицинско състояние, или такова, което се е развило бавно. Най – често понятието „хронично“ се използва в смисъл на „дългосрочно заболяване“. Безспорно е, че заболяването Й. не е възникнала внезапно, тъй като не се дължи на ясна причина, но то безспорно е непредвидимо от нея, неочаквано и представлява извънредна за нормалния ход на живота ѝ ситуация, която води до нова жизненоважна потребност на лицето, доколкото нарушението в динамиката на тялото при всички случаи води до нарушава качеството на живот на лицето.

Достатъчно е да се приеме, че причината за нуждата от социална помощ е извънредна, т.е. нетипична, извън обичайни ход на ежедневието ѝ, особена ситуация, разстройваща начина на живот на лицето, за да се приеме, че потребността е инцидентна.

В случай, че понятието "инцидент" се приема за тъждествено с понятието "злополука", то законодателят би използвал именно последното в своята нормотворческа дейност. Както бе казано по-горе инцидент има различно и по-широко значение.

Следователно, в случая е налице първата предпоставка за получаване на исканата еднократна социална помощ.

Органът не е изследвал другият елемент, нужен за приложимостта на чл. 16 от , а именно относно обстоятелството дали лицето е в състояние да покрие или не непредвидените разходи със собствени средства.

От приетите по делото и неоспорени от страните писмени доказателства, събрани редовно в производството пред органа, се установява, че жалбоподателката е пенсионерка с пенсия в размер на 1108лв, получава месечна финансова подкрепа по чл. 70 от ЗХУ с определени 100 % ТНР, страда от придружаващи заболявания, притежава само едно жилище, няма други доходи освен пенсията си, няма вземания, влогове, дялове или ценни книжа, няма данни за лица по чл. 140 СК. При това положение и като се съобрази необходимостта от средства за задоволяване на екзистенциални нужди като храна, ток, вода, произтичащи от самия факт на биологичното им съществуване, както и прогнозния размер на линията на бедност за страната за 2024 г., следва да се направи обоснован извод, че в случая за Й. не е налице възможност чрез самоиздръжка, да задоволи възникналата инцидентно жизненоважна потребност от плащане на претендираната сума.

Тук е уместно да се отбележи и че законът не предвижда като изискване за отпускането на търсената помощ разходите да надхвърлят многократно реализираните доходи на лицето, както и не следва да се взема предвид получената чрез натрупване пенсия в един месец и полученото вношительно число да служи за аргумент за отказ. Тази сума следва да бъде съотнесена към всеки от месеците за които се е получило натрупването и анализирана наред с останалия доказателствен материал.

Както се посочи по-горе, оспорената заповед не е в съответствие и с целта на закона.

Съгласно чл. 1, ал. 2, т. 1 и т. 2 З СП тя включва подпомагане на гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности, укрепване и развитие на обществената солидарност в трудни житейски ситуации.

След като в случая се установява, че за жалбоподателката са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и няма задължени по закон да я издържат лица, то издадената заповед противоречи на цитираните цел и на ЗСП.

От всичко изложено до тук следва да се приеме, че в случая Й. има право на еднократна социална помощ по чл. 16, ал. 1 ППЗСП.

Като е постановил отказ да бъде отпусната такава със Заповед №ЗСП/Д-С-ЛЦ/1189/16.01.2025 г., ответникът е приложил материалния закон неправилно и в несъответствие с неговата цел.

По тези съображения съдът счита, че жалбата се явява основателна, поради което оспорената заповед и потвърждаващото решение следва да бъдат отменени.

Доколкото естеството на акта не позволява решаването на въпроса по същество, преписката следва да бъде изпратена на съответния компетентен административен орган за ново произнасяне по заявлението на жалбоподателката за отпускане на еднократна помощ по чл. 16, ал. 1 ППЗСП в размер съобразно критериите на чл. 16, ал. 2 от с.з.

С тези мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед №ЗСП/Д-С-ЛЦ/1189/16.01.2025 г., на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" Л., потвърдена с Решение на Директора на РДСП С. град № 22-РД06-0060/18.06.2025 г.

ИЗПРАЩА преписката на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" Л. за ново произнасяне по заявление-декларация с вх.№ ЗСП/Д-С-ЛЦ/1189/16.01.2025 г. съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение, в 14-дневен срок от получаване на настоящето решение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване, на основание чл. 13, ал. 6, изр. 2 ЗСП.